

2. MORD KATYŃSKI

Najwyższe władze Związku Sowieckiego, czyli Biuro Polityczne WKP (b) zdecydowało się dokonać jednej z najstraszniejszych zbrodni II wojny światowej. W ciągu dwóch miesięcy oddziały NKWD zgładziły około 22 tysięcy polskich patriotów – oficerów, policjantów, naukowców, duchownych, prawników, lekarzy, nauczycieli i działaczy społecznych. Zginęli od strzału w tył głowy i zostali pogrzebani w zbiorowych mogiłach na terenie dzisiejszej Rosji, Białorusi i Ukrainy.

JOZEF STALIN

DECYZJA

POWODY DECYZJI:

- PRZEGRANA W WOJNIE 1920 ROKU
- USUNIĘCIE KADRY POLSKIEGO WOJSKA
- WYELIMINOWANIE ELITY INTELEKTUALNEJ NARODU POLSKIEGO

2 MARCA 1940 roku

Ławrientij Beria zaproponował w notatce do Stalina rozstrzelanie przetrzymywanych w 3 obozach Polaków

5 MARCA 1940 roku

Biuro Polityczne KC WKP(b) wydało decyzję o likwidacji jeńców z obozów w Kozielsku, Starobielsku i Ostaszkowie oraz Polaków z więzień NKWD

22 MARCA 1940 roku

Ławrientij Beria rozkazał „rozładować” więzienia na terenie tzw. Zachodniej Białorusi i Zachodniej Ukrainy

PROCEDURA TRANSPORTU Z OBOZÓW DO SIEDZIBY ZARZĄDÓW NKWD

OBÓZ W KOZIELSKU
4 594 jeńców

GNIEZDOWO
K. SMOLEŃSKA

LAS KATYŃSKI
4 421 ofiar ok. 113/dzień

MIEJSCE POCHÓWKU:
UROCZYSKO KOZIE GÓRY

OBÓZ W STAROBIELSKU
3 893 jeńców

CHARKÓW

BUDYNEK ZARZĄDU NKWD
3 820 ofiar ok. 103/dzień

MIEJSCE POCHÓWKU:
PARK LEŚNY PIATICHATKI

OBÓZ W OSTASZKOWIE
6 364 jeńców

KALININ
(OBECNIE TWER)

BUDYNEK ZARZĄDU NKWD
6 311 ofiar ok. 150/dzień

MIEJSCE POCHÓWKU:
MIEDNOJE

WIĘZNIOWIE
Z LISTY UKRAIŃSKIEJ

KIJÓW, CHERSON, CHARKÓW
3 435 ofiar

MIEJSCE POCHÓWKU:
M.IN. BYKOWNIA K. KIJOWA

WIĘZNIOWIE
Z LISTY BIAŁORUSKIEJ

MIŃSK
3 870 ofiar

MIEJSCE POCHÓWKU:
M.IN. KUROPATY

OCALENI

ŁĄCZNIE OK. **3%** SPOŚRÓD JEŃCÓW

Obóz jeniecki NKWD w Gрязowcu przewieziono tu **395** jeńców wydzielonych z trzech obozów specjalnych NKWD z zamiarem wykorzystania ich przez ZSRS do własnych celów (m.in. utworzenia polskiej jednostki przy Armii Czerwonej).

DRUGA DEPORTACJA 12-14 KWIETNIA 1940 R.

Mordowi na polskich oficerach towarzyszyła druga deportacja, w trakcie której wywieziono w głąb ZSRS m.in. ich rodziny (łącznie **60 000** osób).

ZAMORDOWANI KWIECIEŃ-MAJ 1940 R.

Łączna liczba ofiar wyniosła prawie **22 000** osób. W tym przeszło **14 500** z trzech obozów specjalnych NKWD i **7 305** z więzień tzw. Zachodniej Białorusi i Zachodniej Ukrainy (z terenów II Rzeczypospolitej okupowanych przez ZSRS).

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ
Oddział w Krakowie

OPRACOWANIE I GRAFIKA: ŁUKASZ WRONA, MAREK PIWOŃSKI, PAWEŁ KUROWSKI
KOORDYNATOR: MICHAŁ MASŁOWSKI
KONSULTACJE: DR MONIKA KOMANIECKA-ŁYP, DARIUSZ GORAJCZYK

BIBLIOGRAFIA

- Zbrodnia katyńska w świetle dokumentów, przedm. red. W. Anders, Londyn 1980
- Michał Synoradzki, Jacek Grodecki, Victoria Plewak, Katyń. Modus Operandi, <https://www.katyn.org.au/polish/katynopolosku.html>
- Fragment zeznań Dmitrija Stiepanowicza Tokariewa [w:] Katyń. Dokumenty zbrodni T.2, red. A. Gieysztor, R.G. Pichoja, Warszawa 1998
- Günter Schubert, Bydgoska krwawa niedziela. Śmierć legendy, Bydgoszcz 2003
- D. Gorajczyk, M. Komaniecka, K. Samsonowska, M. Szpytma, A. Zechenter, TeKa Edukacyjna Zbrodnia Katyńska, Kraków-Warszawa 2014, 3 wydanie